

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-33>

**APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES
IN THE PROFESSIONAL TRAINING
OF FUTURE MILITARY LAWYERS**

**ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ
ВІЙСЬКОВИХ ЮРИСТІВ**

Budanov M. P.

*Graduate Student of the Department
of Pedagogy, Methods
and Management of Education
Ukrainian Engineering
and Pedagogical Academy
Kharkiv, Ukraine*

Буданов М. П.

*аспірант кафедри педагогіки,
методики та менеджменту
освіти
Українська інженерно-педагогічна
академія
м. Харків, Україна*

Budanov O. P.

*Graduate Student of the Department
of Pedagogy, Methods
and Management of Education
Ukrainian Engineering
and Pedagogical Academy
Kharkiv, Ukraine*

Буданов О. П.

*аспірант кафедри педагогіки,
методики та менеджменту
освіти
Українська інженерно-педагогічна
академія
м. Харків, Україна*

Для підвищення якості професійної підготовки майбутніх військових юристів, при вирішенні правових проблем в екстремальних умовах, розглянемо більш детально, процес проведення самостійної підготовки курсантів-юристів, із застосуванням інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ) на основі автоматизованих навчальних засобів (АНЗ).

Раціональне використання навчального часу, призводить до необхідності перебудови навчального процесу у разі активного використання ІКТ на основі АНЗ.

Проведення самостійної підготовки курсантів-юристів, метою якого є відпрацювання та закріплення нового матеріалу, передбачає діяльність курсантів-юристів з вивчення реальних правових та юридичних проблем, проведення віртуального експерименту, самостійного формулювання висновків та перевірку їх справедливості [1, с. 213].

Ефективність та якість проведення такого самостійного індивідуального заняття, багато в чому залежить від детальних інструкцій, грамотно побудованої системи питань та завдань, що регулюють виконання дій курсантів-юристів, осмислення отриманих результатів [2, с. 79].

Все це має бути реалізовано у відповідних моделях-сценаріях вирішення правових проблем. Значимість такого роду зайняття, визначається також можливістю сприяти становленню умінь осмисленої роботи, поглибленого аналізу правових та юридичних матеріалів, що піддаються вивченню, розвитку навичок дослідження [3, с. 98].

Розглянемо етапи моделювання алгоритму прийняття правового рішення з використанням автоматизованого навчального засобу, при проведенні самостійного практичного заняття з курсантами-юристами, при вирішенні навчальних моделей-сценаріїв в екстремальних ситуаціях.

Запропоновані в роботі етапи моделювання алгоритму прийняття правового рішення курсантами-юристами, в залежності від обраної моделі-сценарія в екстремальних умовах, мають загальний характер і в деяких випадках в залежності від складності моделі-сценарія, можуть коригуватися і змінюватися самостійно.

Курсанти-юристи, повинні оцінювати ситуацію і формувати вибір варіанта прийняття правового рішення, не лише в залежності від наявності тих чи інших правових та юридичних ознак, які властиві цій проблемі, але й у зв'язку з моментом їх реалізації і тому, можна стверджувати, що будь-яка ознака інформації використовується, як завдання контролю та управління у співвідношенні з моментом часу його реалізації.

Пропонується наступний алгоритм відпрацювання імітаційної моделі-сценарію, на вибір варіанта правильного вирішення правової проблеми в екстремальних умовах.

На першому етапі, імітаційна модель-сценарій, що використовуються для опису і аналізу правових та юридичних ознак, притаманних правовій проблемі, яка вводиться курсантом-юристом самостійно.

На другому етапі алгоритму, для поточної правової ситуації за допомогою банку, в якому зберігаються законодавчі та нормативно-правові акти, формується множник інформаційно – знакових моделей, поведінка яких раніше мала місце, в частково адекватних модельних правових ситуаціях.

На третьому етапі алгоритму, на основі формальних правил, приймаються можливі рішення, які порівнюються з рядом рішень, отриманих з банку юридичних даних і виробляється обмежена кількість найбільш адекватних правових рішень, близьких за змістом ознак моделі-сценарію вирішуваної правової проблеми.

На четвертому етапі алгоритму, відбувається прогнозування розвитку процесу до кожного з відповідних правових рішень. Оцінюються наслідки правових рішень курсантами-юристами і виробляються їх інтегральні характеристики.

У разі неправильно обраного варіанту правового рішення, тобто неадекватного варіанту можливих правових рішень, підсистема прогнозування розвитку ситуації виробляє сигнал на повторення аналізу правових ситуацій і цикл повторюється.

На основі використання в навчальному процесі ІКТ на основі АНЗ, змодельована модель проведення самостійного зайняття, яка дозволяє курсантам-юристам удосконалити свої практичні навички та вміння, щодо вирішення правових та юридичних завдань в екстремальних умовах, у режимі реального часу.

Запропоновані підходи та етапи до розробки моделей-сценаріїв та алгоритму автоматизованого навчального засобу, можуть бути рекомендовані, при ухваленні правових рішень військовими юристами при самотійній професійній підготовці для військово-юридичної діяльності в екстремальних умовах.

Для реалізації етапів підготовки та ухвалення правового рішення курсантами-юристами в ході проведення самостійної підготовки, з використанням автоматизованих засобів навчання, необхідно знайти таку процедуру побудови моделі сценарію, яка, з одного боку досить проста в реалізації, з іншого боку дозволяла будувати досить точну і адекватну модель (алгоритм) процесу прийняття правового рішення в екстремальних ситуаціях.

Модель вирішення правового завдання, в ході проведення самостійної підготовки курсантами-юристами, вимагає досить високої точності і складності, яка полягає в наступному: забезпечення можливості аналізу первинної інформації з урахуванням банку даних, що містить законодавчі та нормативно-правові акти; формування і вдосконалення у курсантів-юристів професійних навичок і умінь при заздалегідь заданих відхиленнях моделі, щодо модельованого прототипу стандартного прийняття правового рішення, тобто похибки моделювання, що забезпечують необхідну ефективність навчання курсантів-юристів.

Для обґрунтування основних підходів до розробки моделей-сценаріїв, вирішення правових проблем в екстремальних ситуаціях, у процесі навчання курсантів-юристів в ході проведення самостійної підготовки, представляється доцільним, заздалегідь розглянути алгоритм, що визначає послідовність проведення окремих етапів загального алгоритму вирішення правових проблем у екстремальних ситуаціях. Застосування даного алгоритму у навчальному процесі у ході проведення самостійної підготовки курсантів-юристів дозволяє:

- підвищити вміння у проведенні оцінки юридично-правової нестандартної ситуації, шляхом вибору навчальної правової моделі з бази даних модуля “Навчальні моделі-сценарії в екстремальних ситуаціях”, яка найближче наближена до реальної правової моделі для прийняття рішення щодо правової ситуації в екстремальних умовах;

- підвищити навички у виборі правильного рішення для проблемної правової ситуації шляхом багаторазових повторень вправ з прийняття рішення щодо правової ситуації в екстремальних умовах.

Розроблено підходи, етапи та алгоритм проведення самостійної підготовки курсантів-юристів з використанням автоматизованих засобів навчання, на основі методу ситуаційного моделювання, що дозволяє значно підвищити рівень умінь та навичок при вирішенні нестандартних правових завдань, характерних для екстремальних ситуацій.

Література:

1. Федоренко О. І., Радченко К. А. Формування досвіду практичної діяльності у майбутніх військових юристів на засадах компетентностного підходу. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогічні науки.* 2021. 22(3). 213–226.

2. Івашкевич І. В. Особливості професійної діяльності юриста та структура його професійної компетентності. *Наукові записки Національного ун-ту Острозька академія. Серія : Психологія : зб. наук. праць.* Острог : Вид-во Нац. ун-ту. Острозька академія, 2016. Вип. 3. С. 79–93.

3. Буданов М. П. Професійна підготовка майбутніх військових юристів для діяльності в екстремальних умовах. *Інноваційна педагогіка.* 2022. № 44. С. 98–104.